

vakcollege

THAMEN

Beleidsplan Taal 2026-2030

Geschreven door: Vakgroep Nederlands

Datum: 2 april 2026

Versie: 1.0

Voorwoord	4
1. Visie op taalbeleid	5
2. Uitgangspunten en beschrijving aanpak taalbeleid	6
2.1 Wettelijk kader	6
2.2 Taal en diversiteit op Vakcollege Thamen	6
2.3 Analyse taalonderwijs	7
2.4 De gewenste situatie; speerpunten voor taalontwikkeling	8
2.5 Basisaanpak	8
2.5.1 Visie en aanbod vaardigheden basisaanpak	9
2.5.1.1 Leesdidactiek en leesmotivatie	9
2.5.1.2 Mondelinge taalvaardigheid	10
2.5.1.3 Lezen	10
2.5.1.4 Schrijven	10
2.5.1.5 Taalverzorging (spelling en interpunctie)	10
2.5.1.6 Extra leesuur onderbouw	11
2.6 Zeer intensieve aanpak ('Taal is van alle vakken')	11
2.7 Intensieve aanpak: D-/E-leerlingen	12
2.7.1 Ondersteuning NT2-leerlingen	12
2.7.2 Ondersteuning bij dyslexie	13
2.7.2.1 Visie op ondersteuning	13
2.7.2.2 Dyslexieverklaring en faciliteitenkaart	14
2.7.2.3 Ondersteuningscyclus	14
2.8 Talentaanpak	14
3. Resultaten toetsen – schooljaar	16
3.1 Referentieniveaus	16
3.2 Referentieniveaus of gemiddelden t.o.v. het land	17
3.2 Groei	17
3.3 Conclusies en aanbevelingen uit de resultaten	18
4. Doelen, tijdpad en taakverdeling	20
4.1 Doelen korte termijn 4.1.1 Doelen Nederlands	20
4.1.2 Doelen schoolbreed	22
4.2 Doelen lange termijn	23

5. Communicatie over taalbeleid	25
6. Evaluatie en borging van het taalbeleid (PDCA)	27
Bronnen	29
Bijlage 1: Taakomschrijving Taalcoördinator	30
Bijlage 2: Resultaten CITO	31

Voorwoord

Taal is de sleutel tot leren, communiceren en participeren, binnen én buiten de school. Op vakcollege Thamen erkennen we dat taalvaardigheid een cruciale rol speelt in het schoolsucces en de persoonlijke ontwikkeling van onze leerlingen. Of het nu gaat om het begrijpen van vakinhoud, het voeren van een stagegesprek of het presenteren van een project: taal is overal aanwezig.

Ons taalbeleidsplan beschrijft hoe we als school doelgericht werken aan taalontwikkeling in alle vakken en op alle niveaus. We zien taal niet alleen als een verantwoordelijkheid van de taaldocenten, maar als een gezamenlijke opdracht van het hele team. Elke leraar is immers ook taalleraar binnen zijn of haar vakgebied.

Vakcollege Thamen is een school waar praktijk en theorie elkaar versterken. Onze leerlingen leren door te doen, maar ook door te verwoorden wat ze doen. Daarom zetten we in op functionele taalvaardigheid: leerlingen leren taal gebruiken in betekenisvolle contexten die aansluiten bij hun toekomst in het beroepsonderwijs en de samenleving.

Met dit taalbeleidsplan willen we richting geven aan een samenhangende aanpak van taalonderwijs, waarin aandacht is voor lezen, schrijven, spreken, luisteren en woordenschat. We streven naar een taalrijke leeromgeving waarin iedere leerling zich taalvaardig, zelfverzekerd en succesvol kan ontwikkelen.

1. Visie op taalbeleid

Op vakcollege Thamen zien we taal als de basis voor leren, denken en communiceren. Taal is de sleutel tot succes; in het onderwijs, in het beroep en in de samenleving. Onze leerlingen leren niet alleen door te doen, maar ook door te verwoorden wat ze doen. Daarom is taal verweven met al ons onderwijs.

Met ruim 700 leerlingen in de basisberoepsgerichte leerweg (BBL), de kaderberoepsgerichte leerweg (KBL) en de mavo (TL) bieden wij praktijkgericht onderwijs waarin taalontwikkeling een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van alle docenten. Elke leraar is ook taalleraar binnen zijn of haar vak.

We vinden het belangrijk dat onze leerlingen leren om zich helder, correct en zelfverzekerd uit te drukken, zowel mondeling als schriftelijk. Door taalvaardigheid te koppelen aan betekenisvolle, praktijkgerichte situaties, versterken we niet alleen hun taal, maar ook hun zelfvertrouwen en toekomstperspectief.

Ons taalbeleid ondersteunt deze visie door een doorlopende lijn in taalontwikkeling te waarborgen, waarin lezen, schrijven, spreken, luisteren en woordenschat geïntegreerd zijn in alle vakken. Zo bouwen we samen aan een taalrijke leeromgeving waarin elke leerling de woorden vindt om te groeien.

2. Uitgangspunten en beschrijving aanpak taalbeleid

2.1 Wettelijk kader

Scholen in het funderend onderwijs hebben de wettelijke opdracht om te werken aan de kerndoelen. De nieuwe generatie kerndoelen is concreter geformuleerd en bestaat uit aanbodsdoelen (gericht op de school) en beheersings- en ervaringsdoelen (gericht op de leerling). Voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs zijn daarnaast examenprogramma's vastgesteld, die aansluiten op deze vernieuwde kerndoelen.

Naast de kerndoelen en examenprogramma's zijn scholen verplicht te werken met het Referentiekader Taal. In dit referentiekader zijn de leerdoelen voor taal uitgewerkt in verschillende beheersingsniveaus. Deze wettelijke kaders vragen van scholen om doelgericht en samenhangend te werken aan taalontwikkeling binnen het onderwijs.

Om aan deze wettelijke opdracht te voldoen, stelt de school een taalbeleidsplan op. Taalbeleid is de structurele en strategische aanpak om de onderwijspraktijk af te stemmen op de taalleerbehoeften van leerlingen, met als doel hun algemene ontwikkeling en onderwijsresultaten te verbeteren. Waar taalbeleid oorspronkelijk vooral gericht was op taalzwakke of anderstalige leerlingen, richt het zich tegenwoordig op alle leerlingen.

Binnen taalbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen smal en breed taalbeleid. Smal taalbeleid richt zich op het wegwerken van taalachterstanden, bijvoorbeeld via bijspijkerlessen en extra ondersteuning. Breed taalbeleid richt zich op de taalontwikkeling van alle leerlingen en is geïntegreerd in het gehele curriculum. Hierbij werken taaldocenten en vakdocenten samen en krijgt taalontwikkeling aandacht in alle vakken.

2.2 Taal en diversiteit op Vakcollege Thamen

De leerlingenpopulatie van vakcollege Thamen is divers en weerspiegelt de multiculturele samenstelling van Amstelland en de omliggende regio. Onze school telt leerlingen met uiteenlopende sociale, culturele en taalachtergronden. Een groot deel van de leerlingen groeit op in een Nederlandstalige thuissituatie, maar een aanzienlijk aantal is anderstalig (NT2-leerlingen) en ontwikkelt het Nederlands vooral binnen de schoolcontext.

Daarnaast zijn er veel leerlingen die opgroeien in meertalige gezinnen. Zij brengen een rijkdom aan talen en perspectieven mee, maar beheersen het Nederlands niet altijd op hetzelfde niveau of in alle domeinen. Vooral het schoolspecifieke en vakspecifieke taalgebruik kan voor hen een extra uitdaging vormen. Ook leerlingen met taal- of

leergereleerde problematiek, zoals dyslexie, hebben structureel meer ondersteuning nodig om hun taalvaardigheid optimaal te ontwikkelen.

Deze taal- en cultuurdiversiteit zien wij als een kracht. Verschillende talen en perspectieven verrijken ons onderwijs en dragen bij aan een inclusieve leeromgeving. Tegelijkertijd vraagt deze diversiteit om een doordachte, schoolbrede aanpak van taalonderwijs. Niet alle leerlingen beschikken vanzelfsprekend over voldoende taalsteun vanuit de thuissituatie, waardoor verschillen in taalvaardigheid invloed kunnen hebben op schoolsucces.

Met ons taalbeleid streven we ernaar die verschillen te verkleinen door taalontwikkeling zichtbaar, doelgericht en vakoverstijgend te ondersteunen. Zo krijgt iedere leerling de kans om zich – ongeacht achtergrond – taalvaardig, zelfverzekerd en succesvol te ontwikkelen.

2.3 Analyse taalonderwijs

Sterkten

Wat vakcollege Thamen goed doet op het gebied van Taalbeleid:

- Gemotiveerde en taalbewuste docenten
- Een duidelijke visie op taalontwikkeling binnen het schoolplan
- Actieve samenwerking tussen vakdocenten rond taalgericht vakonderwijs (werkgroep)
- Ondersteuning vanuit de directie voor professionalisering op taalgebied
- Beleid op gebied van dyslexie en NT2

Zwakten

Wat intern verbeterd kan worden:

- Geen eenduidige afspraken over taalbeleid
- Onvoldoende kennis van NT2 of taalachterstanden bij personeel
- Beperkte tijd en middelen voor taalbeleid en overleg
- Onvoldoende draagvlak bij deel team
- Taalbeleid is niet geïntegreerd in ander beleid
- Geen projecten op het gebied van leesbevordering
- Geen werkende mediatheek/bibliotheek

Kansen

Ontwikkelingen buiten de school die taalbeleid kunnen versterken:

- Beleidsaandacht vanuit de overheid voor basisvaardigheden en taalontwikkeling
- Subsidies of projecten gericht op leesbevordering, NT2-onderwijs of laaggeletterdheid
- Samenwerking met de bibliotheek (dBoS) of andere lokale organisaties
- Toenemende aandacht voor inclusie en meertaligheid
- Samenwerking met vervolgonderwijs

Bedreigingen

Externe omstandigheden die het taalbeleid kunnen bemoeilijken:

- Toenemende taalachterstanden bij leerlingen
- Bezuinigingen
- Tekort aan bevoegde en/of gespecialiseerde docenten
- Overbelasting personeel
- Verminderde leesmotivatie
- Weinig ouderbetrokkenheid of beperkte taalvaardigheid van ouders

2.4 De gewenste situatie; speerpunten voor taalontwikkeling

Op vakcollege Thamen richten we ons op drie belangrijke pijlers om de taalvaardigheid van onze leerlingen te versterken. Ten eerste willen we de kennis en het gebruik van vaktaal en schooltaalwoorden verbeteren. Dit helpt leerlingen om opdrachten, instructies en uitleg beter te begrijpen en zichzelf preciezer uit te drukken binnen de verschillende vakken.

Ten tweede stimuleren we het formuleren van kwalitatief goede antwoorden. Hierbij gaat het niet alleen om correcte spelling en grammatica, maar ook om inhoudelijke kwaliteit en structuur. We besteden aandacht aan het gebruik van actiegerichte werkwoorden, kernwoorden en specifieke formuleringstechnieken zoals DAT- en CAT-zinnen, zodat leerlingen hun antwoorden helder en effectief kunnen presenteren.

Ten derde versterken we de kennis van tekststructuren. Door leerlingen bewust te maken van opbouw en samenhang in teksten, kunnen zij beter lezen, begrijpen en schrijven. Het leren herkennen en toepassen van verschillende tekststructuren ondersteunt zowel hun vakinhoudelijke prestaties als hun algemene taalvaardigheid.

Samen vormen deze speerpunten de kern van ons streven naar een schoolbrede aanpak van taal, waarin iedere leerling zich taalvaardig, zelfverzekerd en doelgericht kan ontwikkelen.

2.5 Basisaanpak

De basisaanpak zorgt ervoor dat alle leerlingen een goede basis in taal ontwikkelen, zodat zij kunnen functioneren in het dagelijks leven en in alle schoolvakken.

Uitgangspunten:

- Taalgericht onderwijs: Alle vakken dragen bij aan taalontwikkeling door aandacht voor lezen, schrijven, spreken en luisteren.
- Continuïteit: Taalonderwijs is een doorlopende leerlijn van leerjaar 1 tot en met 4.

- Preventief en structureel: Problemen worden vroegtijdig gesignaleerd, zodat extra ondersteuning kan volgen indien nodig.
- Betrokkenheid van team en ouders: Docenten en ouders werken samen om taalontwikkeling te ondersteunen.
- Vaardigheidstraining: Structurele aandacht voor woordenschat, begrijpend lezen, spelling en schrijfvaardigheid in de reguliere lessen.
- Dagelijks taalgebruik: Spreek-, luister- en schrijfactiviteiten in alle vakken.
- Leesbevordering: Lezen wordt gestimuleerd door boeken, kranten, digitale teksten en leesopdrachten. We stimuleren gesprek en interactie in elke les.
- Feedback en ondersteuning: Docenten geven regelmatige feedback op taalprestaties.
- Signalering: Leerlingen die moeite hebben met taal worden vroegtijdig herkend en doorverwezen naar extra ondersteuning.

Meetbare doelen:

- Alle leerlingen behalen het voor hun niveau relevante referentieniveau in taal (bijv. 1F/2F).
- Minimaal 80% van de leerlingen toont jaarlijkse groei in woordenschat, lezen en schrijfvaardigheid.
- Alle docenten passen taalgerichte strategieën toe in hun lessen.

Borging en kwaliteitszorg:

- Voortgang wordt jaarlijks geëvalueerd via toetsen en observaties.
- Teamoverleggen bespreken de ontwikkeling van taalvaardigheden en eventuele interventies.
- Resultaten en trends worden gebruikt voor bijstelling van het basisaanbod en de schoolbrede aanpak.

2.5.1 Visie en aanbod vaardigheden basisaanpak

2.5.1.1 Leesdidactiek en leesmotivatie

De vakgroep Nederlands heeft zich de afgelopen jaren doelgericht ontwikkeld op het gebied van leesdidactiek en leesmotivatie. Doel is leerlingen in aanraking te brengen met een breed en gevarieerd aanbod aan fictie en hen actief te begeleiden bij het lezen.

Lezen draagt niet alleen bij aan taalvaardigheid, maar ook aan persoonsvorming. Door middel van literatuur leren leerlingen omgaan met verschillen, zich verplaatsen in anderen en reflecteren op maatschappelijke vraagstukken en diversiteit.

2.5.1.2 Mondelinge taalvaardigheid

De vakgroep vindt het belangrijk dat leerlingen hun gedachten zowel schriftelijk als mondeling helder en gestructureerd leren verwoorden.

Mondelinge taalvaardigheid wordt gestimuleerd in klassikale interactie (vragen stellen, antwoorden formuleren in volledige zinnen, beargumenteren) en via praktische opdrachten zoals presentaties, boekgesprekken en debatvormen.

Er zijn duidelijke afspraken over feedback, waarbij aandacht is voor inhoud, structuur, houding en taalgebruik. Er wordt expliciet gewerkt aan schooltaal, zodat leerlingen hun mondelinge vaardigheden ook binnen andere vakken effectief kunnen inzetten.

2.5.1.3 Lezen

Lezen vormt het fundament voor taalontwikkeling en schoolsucces. Binnen het curriculum wordt gewerkt met een combinatie van fictie (leesplezier en literaire ontwikkeling) en zakelijke teksten (begrijpend en studerend lezen, examenvoorbereiding).

In alle leerjaren is structureel aandacht voor leesstrategieën, zoals voorspellen, samenvatten, betekenis afleiden uit de context en het herkennen van tekststructuren. Naast de methode worden actuele bronnen en examenmateriaal ingezet.

Er is structureel lestijd gereserveerd voor lezen en voor reflectie op gelezen teksten.

2.5.1.4 Schrijven

Het schrijfonderwijs richt zich op functioneel en gestructureerd schrijven, variërend van korte aantekeningen tot langere betogende of beschouwende teksten.

Leerlingen leren werken met een duidelijke tekststructuur (inleiding, kern, slot), passend gebruik van signaalwoorden en correcte formulering. Praktische opdrachten sluiten hierop aan door schrijfproducten te verbinden aan andere vakken, zoals verslagen, betogen of onderzoeksrapporten.

Er wordt ingezet op vakoverstijgende schrijfvaardigheid, zodat leerlingen transfer kunnen maken naar andere leergebieden.

2.5.1.5 Taalverzorging (spelling en interpunctie)

Correct taalgebruik vormt de basis van alle taalvaardigheden. Binnen de vakgroep is afgesproken dat spelling, werkwoordspelling en interpunctie integraal onderdeel zijn van het onderwijs.

Op dit moment wordt taalverzorging voornamelijk geïntegreerd in schrijfopdrachten. Verdere versterking en structurele borging van deze basisvaardigheden vormt een ontwikkelpunt.

2.5.1.6 Extra leesuur onderbouw

In de onderbouw is structureel extra lestijd gereserveerd voor lezen en reflectie. Het hoofddoel is het versterken van leesmotivatie, met fictie als belangrijke motor en daarnaast aandacht voor non-fictie.

De lessen zijn interactief en laagdrempelig, met korte en betekenisvolle opdrachten. Beleving staat centraal en er is veel ruimte voor dialoog. Leerlingen leren van en met elkaar.

Het leesuur bevat vaste leestijd, gevolgd door verwerking in de vorm van bijvoorbeeld boekgesprekken, een leeslogboek of een korte opdracht. Leesstrategieën worden expliciet onderwezen, waaronder voorspellen, samenvatten, betekenis afleiden uit de context en het herkennen van tekststructuren.

Door keuzevrijheid in titels en niveaus wordt eigenaarschap gestimuleerd. Binnen dit alles staat taal als basis centraal: schooltaal en vaktaal (zoals signaalwoorden en kernbegrippen) worden bewust ingezet, zodat leerlingen hun taal- en denkvaardigheden vakoverstijgend ontwikkelen.

2.6 Zeer intensieve aanpak ('Taal is van alle vakken')

De zeer intensieve aanpak op Vakcollege Thamen betekent dat taalontwikkeling in elke les, door elke docent wordt versterkt. We zorgen ervoor dat taal geen losstaand onderdeel is, maar verweven zit in al het onderwijs dat we aanbieden.

In de praktijk betekent dit:

1. Elke docent werkt taalgericht.
Docenten gebruiken expliciete uitleg van vaktaal, oefenen met contextzinnen en besteden aandacht aan leesstrategieën en schrijfopdrachten binnen hun vak.
2. Leerlingen oefenen dagelijks met taal.
Taal komt terug in instructie, feedback, reflectie en presentatie. Er is dagelijks aandacht voor woordenschat, mondelinge communicatie en begrijpend lezen.
3. Extra ondersteuning voor wie dat nodig heeft.
Leerlingen met een taalachterstand krijgen extra begeleiding in kleine groepen of tijdens ondersteuningsuren, met specifieke aandacht voor basisvaardigheden lezen en schrijven.
4. Een taalrijke schoolomgeving.
De school richt zichtbare en inspirerende taalplekken in (zoals leeshoeken, woordmuren, displays met leerlingteksten) en organiseert leesprojecten.
5. Teamgerichte afstemming.
Docenten werken samen aan taalbeleid en bespreken resultaten en aanpak in

teamvergaderingen. De taalcoördinator ondersteunt bij lesontwerpen en toetsanalyses.

6. Betrokkenheid van ouders.

Ouders worden geïnformeerd over het taalbeleid en krijgen handvatten om thuis taalontwikkeling te stimuleren.

2.7 Intensieve aanpak: D-/E-leerlingen

Op Vakcollege Thamen willen wij leerlingen met een lage taalvaardigheid (D-/E-niveau) systematisch ondersteunen zodat zij minimaal één niveau vooruitgaan en beschikken over de basisvaardigheden voor succesvol leren in alle vakken.

Uitgangspunten:

- Vroegtijdige signalering: D-/E-leerlingen worden snel geïdentificeerd via toetsen en observaties.
- Gerichte interventies: Individuele of kleine groepstrajecten gericht op woordenschat, lezen, schrijven en spreken.
- Taal als gezamenlijke verantwoordelijkheid: Alle docenten dragen bij aan taalontwikkeling in hun vak.
- Monitoring en bijsturing: Voortgang wordt regelmatig gevolgd en interventies worden aangepast waar nodig.
- Ouderbetrokkenheid: Ouders worden actief geïnformeerd en betrokken bij de taalontwikkeling van hun kind.

Dit willen wij bereiken door toetsen structureel te analyseren en leerlingen die vallen onder deze groep regelmatig te observeren. Voor deze leerlingen stellen we een individueel taalondersteuningsplan op. De tussentijdse evaluatie wordt gedaan door de mentor en de docent Nederlands. Er vindt regelmatige terugkoppeling plaats naar ouders.

2.7.1 Ondersteuning NT2-leerlingen

De school faciliteert voor NT2-leerlingen een wekelijks ondersteuningsmoment onder verantwoordelijkheid van de NT2-coördinator. Tijdens dit contactmoment worden individuele knelpunten geïnventariseerd en besproken, en ontvangen leerlingen gerichte ondersteuning bij het omgaan met deze knelpunten.

Deelname aan dit ondersteuningsmoment is niet verplicht. In overleg met de mentor en ouders/verzorgers bepaalt de leerling of gebruik wordt gemaakt van deze ondersteuning. De school streeft ernaar per leerjaar een vast wekelijks moment te organiseren, om structuur en continuïteit te waarborgen.

De ondersteuning van NT2-leerlingen vindt waar mogelijk binnen de reguliere schoolcontext plaats, bij voorkeur in de klas. Vakdocenten houden hierbij rekening met de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling en stemmen hun didactisch handelen hierop af.

De ondersteuningsmomenten zijn primair gericht op het bevorderen van aansluiting bij het reguliere curriculum. Hoewel taalontwikkeling hierin een belangrijke rol speelt, betreft het geen afzonderlijke taallessen maar begeleidingsmomenten. Structurele inventarisatie van de ondersteuningsbehoefte van de leerling maakt onderdeel uit van deze werkwijze.

2.7.2 Ondersteuning bij dyslexie

Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau. Deze problemen zijn niet het gevolg van omgevingsfactoren en evenmin van een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking (Stichting Dyslexie Nederland et al., 2016).

Om leerlingen met dyslexie effectief te ondersteunen, wordt het dyslexieprotocol van Vakcollege Thamen periodiek geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd. In dit protocol zijn de procedures, verantwoordelijkheden en ondersteuningsmaatregelen voor leerlingen met dyslexie vastgelegd.

2.7.2.1 Visie op ondersteuning

De ondersteuning van leerlingen met dyslexie sluit aan bij de schoolvisie: *“Leren door doen, ontwikkelen met elkaar.”* Vanuit deze visie stimuleren wij leerlingen in hun leerproces en ondersteunen wij hen in het ontdekken van hun talenten en mogelijkheden.

Dit betekent concreet dat:

1. De leerling centraal staat. De leerling krijgt, passend bij zijn of haar mogelijkheden, verantwoordelijkheid voor de wijze waarop ondersteuning wordt ingezet.
2. De ondersteuning gericht is op zelfredzaamheid. De geboden maatregelen dragen bij aan zelfstandigheid binnen en buiten school, versterken het zelfvertrouwen en stimuleren de motivatie om te blijven lezen en schrijven.
3. Er sprake is van maatwerk. Leerlingen met dyslexie krijgen gelijke kansen door ondersteuning die aansluit bij hun specifieke onderwijsbehoeften.
4. Samenwerking met ouders/verzorgers essentieel is. Een goede afstemming tussen school en thuis is een belangrijke voorwaarde voor effectieve begeleiding.

2.7.2.2 Dyslexieverklaring en faciliteitenkaart

Leerlingen met een geldige dyslexieverklaring ontvangen een faciliteitenkaart. Met deze kaart hebben zij recht op compenserende en – waar nodig – dispenserende maatregelen.

De dyslexieverklaring dient te zijn afgegeven door een erkende GZ-psycholoog, orthopedagoog en/of orthopedagoog-generalist en is geldig gedurende de gehele schoolloopbaan van de leerling.

Mogelijke faciliteiten zijn onder andere:

- extra tijd bij toetsen en examens;
- gebruik van een (eigen) laptop ter vervanging van handschrift;
- gebruik van een (eigen) laptop voor auditieve ondersteuning.

De faciliteitenkaart maakt voor docenten inzichtelijk welke afspraken voor de betreffende leerling gelden.

2.7.2.3 Ondersteuningscyclus

De geboden ondersteuning wordt structureel geëvalueerd. Tijdens leerlingbesprekingen en voortgangsbesprekingen beoordelen docenten of de ingezette maatregelen het gewenste effect hebben.

Minimaal twee keer per jaar (per rapportperiode) bespreekt de mentor de voortgang met de leerling en diens ouders/verzorgers. Indien nodig wordt de faciliteitenkaart in overleg met de coördinator dyslexie, de mentor, de leerling en de ouders/verzorgers aangepast.

Bij overgang naar een volgende klas of mentor worden de gemaakte afspraken zorgvuldig overgedragen.

Ten behoeve van schoolexamens en het centraal examen wordt tijdig, in samenwerking met het examensecretariaat, vastgesteld welke faciliteiten noodzakelijk zijn. Hierbij wordt aangesloten bij het Examenboekje van Vakcollege Thamen (onderdeel “Leerlingen met een beperking”) en de brochure “Handreiking Passend Examineren” van het CvTE.

Voor een uitgebreide beschrijving van de werkwijze en verantwoordelijkheden wordt verwezen naar het dyslexieprotocol van Vakcollege Thamen.

2.8 Talentaanpak

Leerlingen met bovengemiddelde taalvaardigheden verder uitdagen en stimuleren, zodat zij hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen en voorbereid worden op hogere onderwijsniveaus en complexe taaltoepassingen.

Uitgangspunten:

- Differentiatie en uitdaging: Taalactiviteiten sluiten aan bij het niveau en de interesses van de leerling.
- Actief leren: Leerlingen nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces en worden gestimuleerd om taal actief toe te passen.
- Verbreding en verdieping: Naast basisvaardigheden ligt de focus op geavanceerde woordenschat, tekstbegrip, analytisch lezen, creatief schrijven en presenteren.
- Samenwerking en inspiratie: Leerlingen werken samen in uitdagende projecten en worden gestimuleerd elkaar te inspireren.

Werkwijze:

- Uitdagende opdrachten: Complexere teksten, schrijfoopdrachten, debatten en presentaties.
- Projecten en verdieping: Thema- en vakoverstijgende projecten die taal integreren, zoals onderzoekopdrachten, publicaties of creatieve producties.
- Individuele begeleiding: Mentoren of taalcoördinatoren bieden ondersteuning bij persoonlijke leerdoelen.
- Competities en talentprogramma's: Deelname aan schrijfwedstrijden, debatwedstrijden of leesbevorderingsprogramma's.
- Zelfstandig leren en reflectie: Leerlingen stellen persoonlijke taaldoelen op en reflecteren op hun voortgang.

Meetbare doelen:

- Leerlingen tonen aanhoudende groei boven het verwachte niveau op toetsen en in schriftelijke/verbaal-productieve vaardigheden.
- Minimaal 80% van talentleerlingen neemt deel aan extra taalactiviteiten of projecten.
- Leerlingen rapporteren verhoogde motivatie en plezier in taalactiviteiten.

Borging en kwaliteitszorg:

- Voortgang wordt gevolgd door taalcoördinator en mentor.
- Jaarlijkse evaluatie van deelname, prestaties en motivatie van talentleerlingen.
- Resultaten worden gebruikt om het talentaanbod jaarlijks bij te stellen en verder te professionaliseren.

3. Resultaten toetsen – schooljaar

3.1 Referentieniveaus

Het Referentiekader taal beschrijft voor vier taaldomeinen wat leerlingen zouden moeten kennen en kunnen op verschillende momenten in hun schoolloopbaan:

1. Mondelinge taalvaardigheid: gesprekken, luisteren en spreken;
2. Lezen: zakelijke teksten en fictie teksten;
3. Schrijven;
4. Begrippenlijst en taalverzorging.

Het referentiekader bestaat uit fundamentele niveaus en streefniveaus. Het fundamentele niveau (1F) is de basis die zo veel mogelijk leerlingen moeten beheersen. Het streefniveau (2F) heeft iedereen nodig om te kunnen participeren in de maatschappij.

Voor leerlingen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo gelden de volgende eindniveaus:

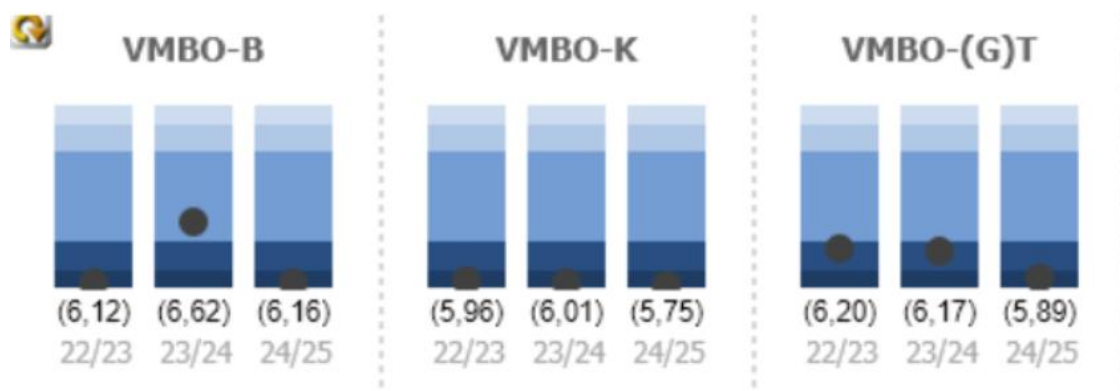
- (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs: taal 1F en 2F en rekenen 1F en 1S
- vmbo: taal 2F en rekenen 2F
- havo: taal 3F en rekenen 3F
- vwo: taal 4F en rekenen 3F
- praktijkonderwijs: taal 1F en rekenen 1F
- mbo niveau 1/Entree-opleiding*, mbo niveau 2 en niveau 3: taal 2F (m.u.v. het onderdeel Fictionele, narratieve en literaire teksten) en rekenen 2F
- mbo niveau 4: taal 3F (m.u.v. het onderdeel Fictionele, narratieve en literaire teksten) en rekenen 3F.

* Het is de Entreeopleidingen ook toegestaan om onder niveau 2F te examineren.

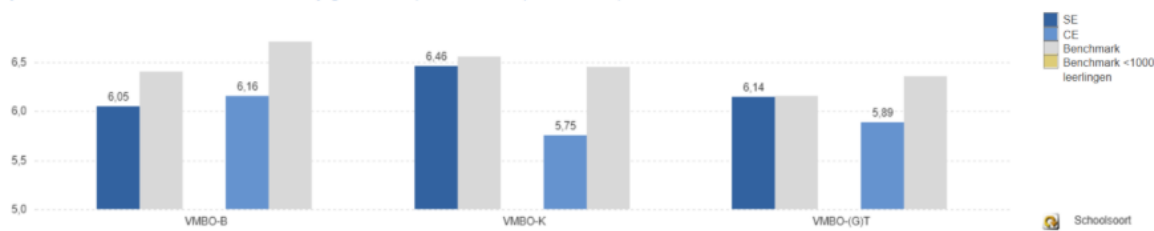
Eind groep 8 zouden 75% van de leerlingen voor alle vier de domeinen minimaal niveau 1F moeten beheersen en zoveel mogelijk niveau 2F/1S.

3.2 Referentieniveaus of gemiddelden t.o.v. het land

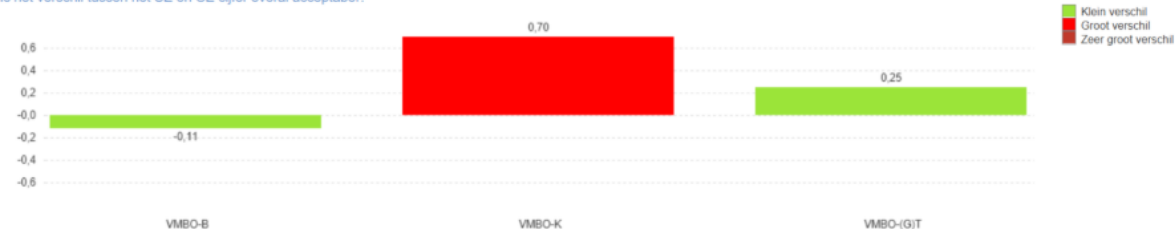
Waar staat onze school per schoolsoort? (percentielscore per schoolsoort)

Zijn uw examenresultaten boven of onder het landelijk gemiddelde? (benchmarkscore per schoolsoort)

Is het verschil tussen het SE en CE cijfer overal acceptabel?

Cursusjaar	Schoolsoort	Vak	Leerlingen examen #	Gem. SE	Onvoldoende SE %	Gem. CE	Onvoldoende CE %	Verschied SE-CE	Percentiel per vak
22/23	VMBO-(G)T	NE	66	6,12	16,67%	6,20	19,7%	-0,08	45
	VMBO-B	NE	25	6,04	16,00%	6,12	24,0%	-0,08	4
23/24	VMBO-K	NE	57	6,26	7,02%	5,96	28,1%	0,30	9
	VMBO-(G)T	NE	57	6,06	19,30%	6,17	12,3%	-0,11	32
24/25	VMBO-B	NE	29	5,79	24,14%	6,62	13,8%	-0,83	38
	VMBO-K	NE	54	6,38	5,56%	6,01	25,9%	0,37	15
	VMBO-(G)T	NE	65	6,14	20,00%	5,89	23,1%	0,25	9
	VMBO-B	NE	42	6,05	11,90%	6,16	14,3%	-0,11	7
	VMBO-K	NE	60	6,45	3,33%	5,75	38,3%	0,70	7

3.2 Groei

Bij Vakcollege Thamen besteden we structureel aandacht aan het begrip van combinaties van beeld en tekst. Uit evaluaties blijkt dat leerlingen goed presteren bij taken die gericht zijn op kijken en luisteren, waardoor zij visuele en auditieve informatie effectief kunnen verwerken. Bij meerkeuzevragen worden de prestaties systematisch gevolgd via de benchmark. Hieruit blijkt dat leerlingen baat hebben bij gerichte instructie en oefening in het strategisch beantwoorden van vragen.

Om dit verder te versterken, wordt er structureel geoefend met meerkeuzevragen en leren leerlingen hoe zij vragen systematisch kunnen analyseren en de juiste antwoordopties kunnen selecteren. Daarnaast worden opdrachten waarin beeld en tekst gecombineerd voorkomen regelmatig geïntegreerd in de lessen. Door deze aanpak wordt niet alleen het antwoordgedrag bij meerkeuzevragen verbeterd, maar wordt ook het geïntegreerde begrip van visuele en tekstuele informatie versterkt. Het doel is dat leerlingen met een bewuste strategie en voldoende oefening consistente vooruitgang laten zien in hun scores en hun vaardigheden bij het interpreteren van verschillende informatiebronnen.

3.3 Conclusies en aanbevelingen uit de resultaten

De conclusie is dat wij ons moeten richten op het verbeteren van taalvaardigheid en schrijfkwaliteit van alle leerlingen, met structurele aandacht voor spelling, grammatica en kwaliteitsbewustzijn.

Onderbouw:

- Integreren van spelling- en grammatica-toetsing (bijv. 2 toetsen per periode, gekoppeld aan schrijfoopdrachten).
- Versterken van schrijfvaardigheid, met focus op correcte zinsbouw en duidelijke tekststructuur.
- Tijdige signalering van taalachterstanden en gerichte ondersteuning.

Bovenbouw:

- Versterken van kwaliteitsbewustzijn, zodat leerlingen vaardigheden tijdens toetsen en examens toepassen.
- Verbinden van formatieve feedback aan summatieve prestaties, zodat leerlingen leren geleerde taalvaardigheden consistent toe te passen.

Schoolbreed beleid

- Iedere docent is een taaldocent: ook praktijkvakken dragen bij aan taalontwikkeling.
- Duidelijke standaarden: correcte toepassing van hoofdletters, nette handschriften en algemeen correct taalgebruik.
- Taalbewustzijn en schrijfvaardigheid worden onderdeel van de cultuur binnen alle lessen.

Verwachte resultaten

- Verbetering van spelling, grammatica en schrijfvaardigheid bij alle leerlingen, zichtbaar in toetsen en examens.
- Toename van kwaliteitsbewustzijn en zorgvuldigheid bij schrijven.
- Consistente toepassing van taalregels door leerlingen in alle vakken.

4. Doelen, tijdpad en taakverdeling

4.1 Doelen korte termijn

4.1.1 Doelen Nederlands

Welke verbetering/ontwikkeling willen wij bereiken met elkaar? *	Wat gaan we concreet doen om dit te bereiken?	Hoe gaan we dat doen?	In welke periode gaan wij dat doen?	Op welke momenten checken wij de voortgang van deze ontwikkeling en hoe checken we dat?
1. We willen dat de leerlingen antwoorden schrijven in volledige zinnen en goed geformuleerd.	Modellen van opdrachten op het (schrijf) bord. Bij mondeling taalgebruik ook wijzen op het antwoorden in volledige zinnen. Kwaliteitsbesef bij gemaakte opdrachten; wanneer is een opdracht wel goed beantwoord en wanneer is het nog niet voldoende. Antwoorden in volledige zinnen in zelfgemaakt materiaal en op de toets.	Vakgroepbreed een eenduidige lijn in feedback geven uitdragen. Consequent in iedere les aan bod laten komen; in modellen, mondeling taalgebruik, kwaliteitsbesef.	Starten: per direct Iedere les	Tijdens de vakgroepvergaderingen evalueren en analyseren we de aanpak en de resultaten. We stellen zo nodig bij.
2. We willen dat de leerlingen zinnen schrijven volgens de regels van spelling, (grammatica) en interpunctie. Meetbaar doel:	We oefenen structureel met korte schrijftaakjes waarbij leerlingen correcte zinnen formuleren. We bieden gerichte instructie, voorbeeldzinnen	Oefeningen met focus op hoofdletters, werkwoordspelling en leestekens.		Tijdens de vakgroepvergaderingen evalueren en analyseren we de aanpak en de resultaten. We stellen zo nodig bij.

<p>Aan het einde van periode 2 schrijven de leerlingen in korte schrijfoefeningen zinnen die voldoen aan de regels van spelling en interpunctie. Dit betekent dat zij minimaal 80% van de zinnen correct schrijven.</p>	<p>en feedback op gemaakte fouten.</p> <p>Elke les één van de items behandelen oftewel de onderdelen spelling/werkwoordspelling/grammatica/interpunctie</p>			
<p>3. We borgen formatief handelen bij schrijfoopdrachten.</p>	<p>We voeren formatief handelen in bij de schrijfoopdrachten (artikel en zakelijke e-mail) door per les één duidelijk leerdoel centraal te stellen (bijvoorbeeld een sterke inleiding of logische opbouw), te werken met voorbeelden en dit te vergelijken en door succescriteria expliciet te maken. We brengen per onderdeel kwaliteitsbesef aan door klassikaal te</p>	<p>We oefenen hiermee in elke les. Kijken elke les terug op één onderdeel. We delen de lessen met elkaar en sturen die naar elkaar op.</p>	<p>We gaan dit vanaf periode 2 doen.</p>	<p>Tijdens de vakgroepvergaderingen evalueren en analyseren we de aanpak en de resultaten. We stellen zo nodig bij.</p>

	<p>analyseren wat kwaliteit is en daarop gerichte feedback te geven. We doen dit door voorbeelden te laten zien (van de leerlingen) en bespreken wat nou bijvoorbeeld een inleiding goed maakt. Leerlingen verbeteren vervolgens zelfstandig hun eigen versie van precies dat ene onderdeel. Elke les resulteert in een klein deelproduct dat direct wordt herzien op basis van self-, peer- en docentfeedback.</p>			
--	---	--	--	--

4.1.2 Doelen schoolbreed

Welke verbetering/ontwikkeling willen we bereiken met elkaar?	Wat gaan we concreet doen om dit te bereiken?	Hoe gaan we dat doen?	In welke periode gaan we dat doen?	Op welke momenten checken wij de voortgang van deze ontwikkeling en hoe checken we dat?
Bij ieder vak wordt de manier van begrijpend lezen op dezelfde manier aangeboden.	In ieder lokaal komen 'leeskaarten' te hangen met daarop de te volgen stappen. Docenten worden hierin	De taalcoördinator verdeelt de leeskaarten en faciliteert een training.	De leeskaarten kunnen na de meivakantie ontwikkeld en verdeeld worden. De training zal schooljaar	De voortgang wordt gecheckt tijdens teamvergaderingen en lesbezoeken

	geschoold. De strategie is dezelfde als die tijdens de les Nederlands wordt aangeleerd.		2026/2027 plaatsvinden.	(teamleider/ oplis).
Bij ieder vak wordt aandacht besteed aan woordenschat, gericht op het betreffende vak.	In ieder lokaal komen 'woordenschat kaarten' te hangen met daarop de te volgen stappen. Docenten worden hierin geschoold. De strategie is dezelfde als die tijdens de les Nederlands wordt aangeleerd.	De taalcoördinator verdeelt de woordenschat kaarten en faciliteert een training.	De woordenschat kaarten kunnen na de meivakantie ontwikkeld en verdeeld worden. De training zal schooljaar 2026/2027 plaatsvinden.	De voortgang wordt gecheckt tijdens teamvergaderingen en lesbezoeken (teamleider/ oplis).
Bij ieder vak wordt aandacht besteed aan schrijfvaardigheid bij het schrijven van teksten en het beantwoorden van vragen.	Tijdens de les Nederlands leren leerlingen een strategie voor het schrijven van teksten en formuleren van antwoorden op vragen. In ieder lokaal komen schrijfkaarten te hangen met die strategieën.	De taalcoördinator verdeelt de schrijfkaarten en faciliteert een training.	De schrijfkaarten kunnen na de meivakantie ontwikkeld en verdeeld worden. De training zal schooljaar 2026/2027 plaatsvinden.	De voortgang wordt gecheckt tijdens teamvergaderingen en lesbezoeken (teamleider/ oplis).

4.2 Doelen lange termijn

- Versterken van taalvaardigheid bij alle leerlingen:
Alle leerlingen behalen het voor hun niveau beoogde referentieniveau in lezen, schrijven, luisteren en spreken, waardoor zij succesvol kunnen functioneren in vervolgonderwijs, praktijk en maatschappij.

- Structurele integratie van taal in alle vakken:
Taal wordt systematisch meegenomen in ieder vak, zodat elke docent bijdraagt aan taalontwikkeling en leerlingen taalbewust leren toepassen in uiteenlopende contexten.
- Effectieve ondersteuning van leerlingen met taalachterstanden:
D- en E-leerlingen ontvangen tijdige, doelgerichte ondersteuning, zodat taalachterstanden worden ingelopen en zij hun volledige leerpotentieel kunnen benutten.
- Maximaliseren van talentontwikkeling bij taalsterke leerlingen:
Talentleerlingen krijgen uitdagende en verdiepende taalactiviteiten aangeboden, waardoor zij hun taalvaardigheid verder ontwikkelen en gemotiveerd worden tot hogere niveaus van taalcompetentie.
- Cultiveren van een schoolbrede taalbewuste cultuur:
Alle docenten, inclusief praktijkvakken, dragen actief bij aan correct taalgebruik, kwaliteitsbewustzijn en schrijfzorg, zodat taal een kernonderdeel wordt van de dagelijkse schoolpraktijk en de schoolorganisatie.

5. Communicatie over taalbeleid

Doel:

Zorgen voor een consistente, transparante en effectieve communicatie over het taalbeleid, zodat alle teamleden op de hoogte zijn van doelen, aanpakken, afspraken en voortgang en deze kunnen vertalen naar hun eigen lessen.

Rol van de Taalcoördinator:

De taalcoördinator is verantwoordelijk voor het coördineren en borgen van het taalbeleid binnen de school en fungeert als centrale aanspreekpunt voor docenten, mentoren en het managementteam.

Communicatiestrategieën:

1. Teamoverleggen:
 - Reguliere updates over de voortgang van het taalbeleid worden besproken in teamvergaderingen.
 - Casussen van leerlingen, resultaten van toetsen en praktijkvoorbeelden worden gedeeld om het beleid concreet te maken.
2. Nieuwsbrieven/digitale communicatie:
 - Korte communicaties via e-mail of nieuwsbrieven over belangrijke beleidswijzigingen, tips voor taalgericht lesgeven en relevante tools of materialen.
3. Workshops en scholingsmomenten:
 - Organiseren van professionele leermomenten waarin docenten worden geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen, methodieken en strategieën voor taalgericht onderwijs.
4. Individuele begeleiding en coaching:
 - De taalcoördinator biedt ondersteuning op maat aan docenten, bijvoorbeeld door observaties, feedback of advies bij het ontwerpen van taalrijke lessen.
5. Rapportages en kwaliteitsbewaking:
 - Jaarlijkse rapportages over resultaten van toetsen, taalinterventies en de effectiviteit van de aanpak worden gedeeld met het team en het managementteam.
 - Resultaten worden gebruikt om het beleid bij te sturen en om successen en verbeterpunten zichtbaar te maken.

Doel van de communicatie:

- Verhogen van bewustzijn en eigenaarschap van het taalbeleid binnen het team.

- Consistente toepassing van taalstrategieën in alle vakken.
- Verbeteren van de kwaliteit van taalonderwijs door gezamenlijke kennisdeling, reflectie en professionalisering

6. Evaluatie en borging van het taalbeleid (PDCA)

Het taalbeleid wordt cyclisch geëvalueerd volgens de PDCA-systematiek. Hiermee waarborgen wij dat taalontwikkeling structureel aandacht krijgt, dat interventies worden bijgesteld waar nodig en dat opbrengsten zichtbaar worden gemaakt.

Plan Doelen en afspraken	Do Uitvoering van het taalbeleid	Wie is verantwoordelijk?	Check Monitoring en analyse	Wie is verantwoordelijk?	Act Bijstellen en borgen
Verhogen van leesvaardigheid	Structureel leesuur in de onderbouw.	Vakgroep Nederlands Schoolleiding	Vergelijking toetsen/SE's Analyse scores Vergelijking	Schoolleiding Taalcoördinator Vakdocenten	Op basis van de analyse worden concrete verbeteracties geformuleerd.
Verbeteren van taalverzorging	Expliciete instructie	Vakgroep Nederlands Alle docenten	tussen leerwegen en klassen Analyse per vaardigheid		
Versterken van woordenschat en schooltaal	Professionalisering van docenten taalgericht lesgeven	Taalcoördinator Schoolleiding Alle docenten	Reflectie binnen vakgroepvergaderingen/ teamvergaderingen		
Borging van taalgericht vakonderwijs binnen alle vakken (<i>Taal als Basis</i>)	Professionalisering van docenten taalgericht lesgeven	Taalcoördinator Schoolleiding Alle docenten	Evaluatie van het extra leesuur Evaluatie van NT2- en dyslexieondersteuning		
Vergroten van leesmotivatie	Expliciete instructie in leesstrategieën. Inrichten van een bibliotheek.	Taalcoördinator Vakgroep Nederlands Alle docenten Schoolleiding	Leerlingfeedback over leesmotivatie en taalondersteuning Waar zien we		

			structurele groei? Waar zien we terugval? Zijn verschillen tussen klassen verklaarbaar? Zijn interventies effectief?		
--	--	--	--	--	--

Bronnen

Dood, C., Gubbels, J., & Segers, P. (2019). PISA-2018 De verdieping: Leesplezier, zelfbeeld bij het lezen, leesgedrag en leesvaardigheid en de relatie daartussen. Universiteit Twente.

Hilst, Brigitte van e.a. (2025). Taalbeleid in het VO. Praktijkgids voor taalcoördinatoren en teamleiders. CED-groep.

Inspectie van het Onderwijs (2023). Onderwijsverslag: De Staat van het Onderwijs 2023. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

Inspectie van het Onderwijs (2024). Onderwijsverslag: De Staat van het Onderwijs 2024. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

Stichting Dyslexie Nederland, Jong, P. F., Jr., Bree, E. H., Henneman, K., Kleijnen, R., Loykens, E. H. M., Rolak, M., Struiksmā, A. J. C., Verhoeven, L., & Wijnen, F. N. K. (2016). Dyslexie: Diagnostiek en behandeling. In *Brochure van de Stichting Dyslexie Nederland*. https://www.stichtingdyslexienederland.nl/images/publicaties/dyslexie_diagnostiek_en_behandeling_2016.pdf

[Taalbeleid - SLO](#)

[Kerndoelen voortgezet onderwijs - SLO](#)

[Examenblad.nl](#)

Bijlage 1: Taakomschrijving Taalcoördinator

Aantal uren + aantal personen: 70x 1

Taakbeschrijving:

Taalbeleid:

- Implementeren, evalueren en bijstellen taalbeleid.
- Communiceren m.b.t. taalbeleid in de school.
- Vraagbaak zijn op het gebied van taalbeleid en taaldidactiek in de school.
- Organiseren en aanbieden van scholing m.b.t. taalbeleid in de school.

Leesproject

- Aanschaf van boeken en bijhouden van een bibliotheek. Streven naar een doorlopende leerlijn met speciale aandacht voor leesmotivatie en keuzemogelijkheden voor leerlingen.
- Organisatie van het uitlenen van boeken, waarbij je zelf aanwezig bent tijdens de openingstijden van de bibliotheek.
- Borging van de kwaliteit van de leeslessen in de onderbouw.

Voorwaarden:

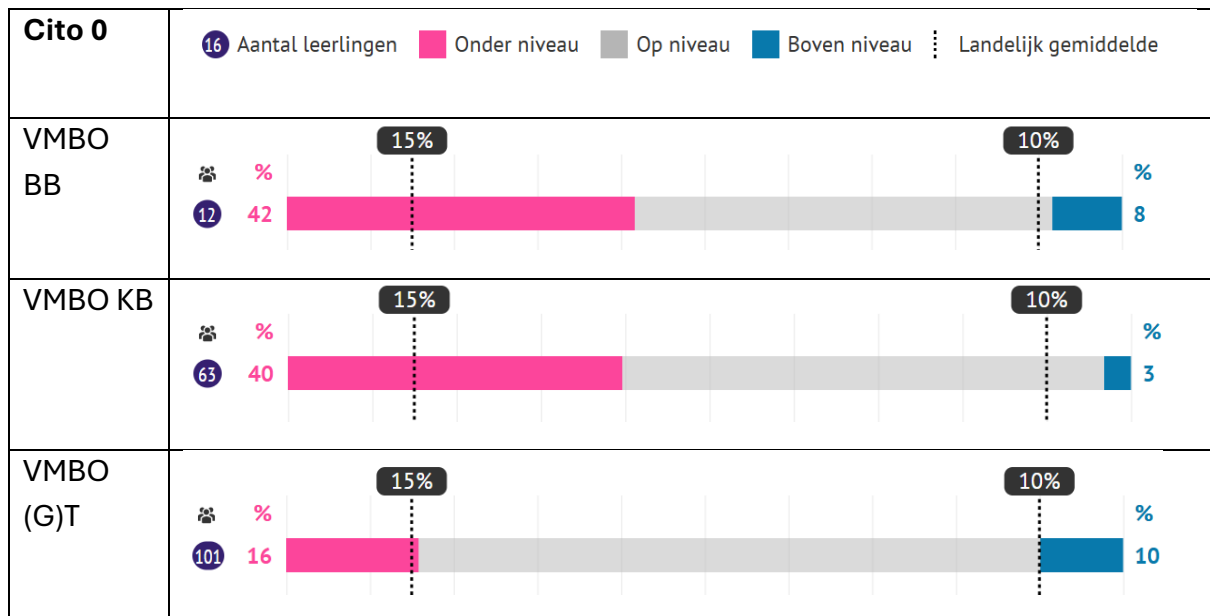
- Docent Nederlands
- Affiniteit met het onderwerp
- Aanstelling minimaal 0,6 fte

Bijlage 2: Resultaten CITO

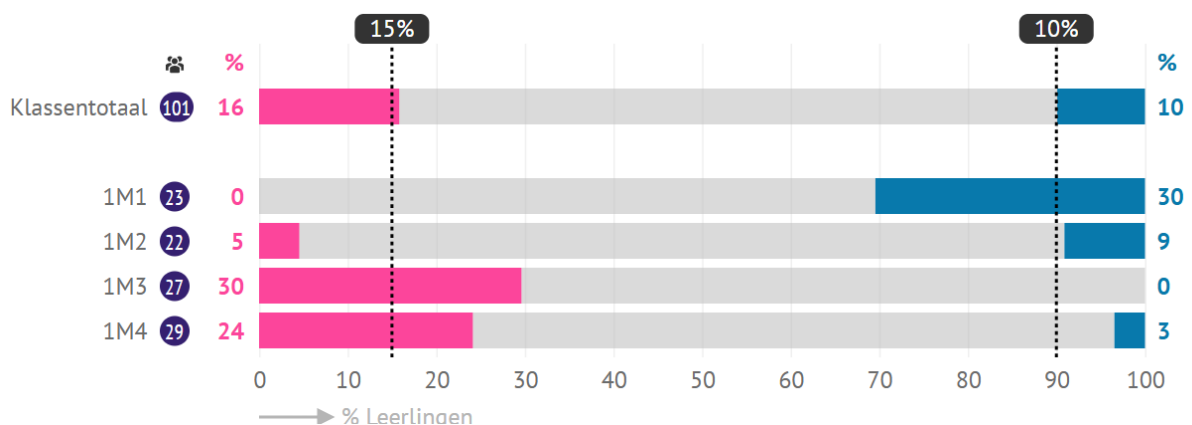
Analyse Cito 24-25

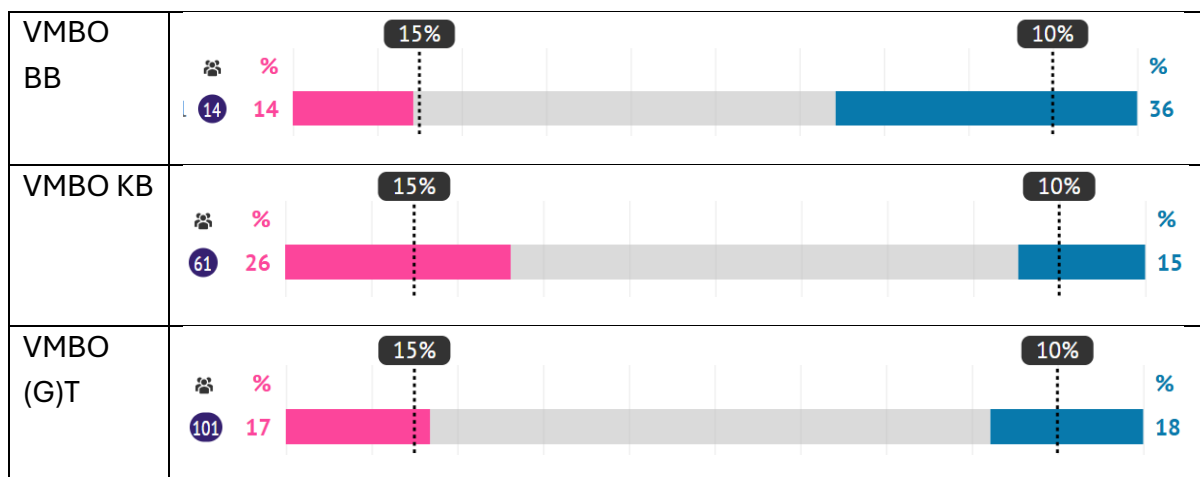
Eerste klas

Gemiddelde functioneringsniveau

Uit analyse van de Cito-gegevens blijkt dat circa 40% van de leerlingen in de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen op de Cito-toetsen een lager niveau behaalt dan het onderwijsniveau waarop zij les volgen. Dit beeld wordt deels beïnvloed door de aanwezigheid van kansklassen, waardoor de resultaten niet volledig representatief zijn voor de reguliere niveaugroepen.

Uit de vergelijking tussen Cito 0 en Cito 1 blijkt een duidelijke ontwikkeling binnen de basis- en kaderleerwegen.

- **Basisberoepsgerichte leerweg:** Bij Cito 0 scoorde 42% van de leerlingen onder het verwachte niveau. Na Cito 1 is dit percentage gedaald naar 14%. Tegelijkertijd is het aandeel leerlingen dat boven niveau scoort gestegen van 8% naar 36%.
- **Kaderberoepsgerichte leerweg:** Bij Cito 0 scoorde 40% van de leerlingen onder niveau. Na Cito 1 is dit percentage afgenomen naar 26%. Ook hier is een stijging zichtbaar aan de bovenkant: het percentage leerlingen dat boven niveau scoort nam toe van 8% naar 15%.
- Binnen zowel de basis- als kaderberoepsgerichte leerweg is daarmee sprake van een duidelijke verschuiving: het aandeel leerlingen onder niveau neemt af, terwijl het aandeel leerlingen boven niveau toeneemt.
- Binnen de mavo is deze ontwikkeling minder zichtbaar. Hier is geen sprake van een vergelijkbare daling van het percentage leerlingen onder niveau en blijft de stijging van het percentage leerlingen boven niveau beperkter.

Nederlands – Leesvaardigheid

- **Basisberoepsgerichte leerweg:** Bij Cito 0 scoorden leerlingen onder niveau. Na Cito 1 is het resultaat gestegen naar het basisniveau.
- **Kaderberoepsgerichte leerweg:** Bij Cito 0 scoorden twee klassen op kaderniveau en één klas op laag basisniveau, waardoor het gemiddelde lager uitviel. Bij Cito 1 scoorden alle drie de klassen op kaderniveau.
- **Mavo:** De mavo/havo-klassen scoorden bij Cito 0 op havo-niveau, terwijl de mavo-klassen variërend scoorden: één klas op kaderniveau en één klas laag

mavo. Bij Cito 1 blijven de mavo/havo-klassen hoog scoren (1x havo, 1x mavo), terwijl de mavo-klassen dalen naar kaderniveau.

Nederlands – Woordenschat

- **Basisberoepsgerichte leerweg:** Bij Cito 0 scoorden leerlingen onder niveau. Bij Cito 1 zijn de resultaten op basisniveau.
- **Kaderberoepsgerichte leerweg:** Bij Cito 0 scoorden twee klassen op basisniveau en één klas zelfs onder basisniveau. Bij Cito 1 scoort één klas op kaderniveau en twee klassen op basisniveau.
- **Mavo:** De mavo/havo-klassen scoorden hoger dan de mavo-klassen. Bij de mavo-klassen scoorde één klas zowel bij Cito 0 als Cito 1 op kaderniveau en de andere op mavo-niveau. Bij de mavo/havo-klassen is een lichte terugloop zichtbaar, van havo- naar mavo-niveau.

Engels – Leesvaardigheid

- **Basisberoepsgerichte leerweg:** Scoort bij Cito 0 op basisniveau; bij Cito 1 zijn de resultaten op niveau.
- **Kaderberoepsgerichte leerweg:** Eén klas scoorde bij Cito 0 onder niveau, twee andere klassen op niveau. Bij Cito 1 scoorden twee van de drie klassen hoger dan bij Cito 0.
- **Mavo/havo:** Scoorden hoog bij Cito 0 (VWO-niveau), met een daling naar havo-niveau bij Cito 1.
- **Mavo:** Eén klas met mavo-advies en één klas met havo-advies bij Cito 0; bij Cito 1 scoorden beide klassen op mavo-niveau.

Engels – Woordenschat

- **Basisberoepsgerichte leerweg:** Bij Cito 0 scoorden leerlingen op eigen niveau; bij Cito 1 is dit gestegen naar kaderniveau.
- **Kaderberoepsgerichte leerweg:** Eén klas scoorde bij Cito 0 en 1 zeer hoog (havo-niveau). Twee andere klassen scoorden bij Cito 0 op kaderniveau; bij Cito 1 scoorde één klas op mavo-niveau en één klas op kaderniveau.
- **Mavo/havo:** Scoorde bijzonder hoog (VWO-niveau) bij zowel Cito 0 als Cito 1.
- **Mavo:** Scoorde stabiel; één klas op havo-niveau en één klas op mavo-niveau bij zowel Cito 0 als Cito 1.

		16 Aantal leerlingen ■ Onder niveau ■ Op niveau ■ Boven niveau Landelijk gemiddelde
VMB O BB	Cit o 0	<div style="text-align: right; margin-bottom: 5px;">15%</div> <p> ■ 15% ■ 7 ■ 1 </p>
	Cit o 1	<p> ■ 4 ■ 24 </p>
	Cit o 2	<p> ■ 24 ■ 35 ■ 11 </p>
VMB O KB	Cit o 0	<p> ■ 20 ■ 29 </p>
	Cit o 1	<p> ■ 34 ■ 13 </p>
	Cit o 2	<p> ■ 5 ■ 38 ■ 20 </p>

VMBO (G)T	Cito 0	 % 104 15	
	Cito 1	 % 109 6	
	Cito 2	 % 79 3	

In de tabellen hierboven zijn de Cito-scores van de huidige tweedejaars weergegeven. Het is belangrijk om hierbij te benadrukken dat het niet om een volledig vaste groep leerlingen gaat. Door op- en afstromers, en de plaatsing in kansklassen, verschillen de samenstellingen van de leerjaren. Leerlingen volgen les en maken toetsen op het hoogste niveau waarvoor zij geplaatst zijn. Dit verklaart bijvoorbeeld de toename van het aantal kaderleerlingen van leerjaar 1 naar leerjaar 2.

Daarnaast is de VMBO (G)T-groep geen constante groep, omdat in het eerste leerjaar ook mavo/havo-leerlingen zitten. Uit eerdere onderzoeken blijkt dat deze leerlingen, met name bij Engels, het gemiddelde van de groep vaak significant omhoog trekken.

Het is belangrijk op te merken dat dit de eerste keer is dat de Cito-uitslagen op deze manier zijn geanalyseerd; het is daarom nog niet mogelijk om trends vast te stellen of te bepalen of het een eenmalige situatie betreft.

VMBO-BB

- **Cito 0 vs. Cito 1 (leerjaar 1):** Het percentage leerlingen onder niveau daalt licht, van 7% naar 4%.
- **Leerjaar 2:** Het percentage leerlingen onder niveau stijgt sterk; bij Cito 2 scoort 24% van de leerlingen onder niveau.
- **Boven niveau:** Bij Cito 0 scoorden meer leerlingen boven niveau dan bij Cito 1. In leerjaar 2 stijgt dit aandeel aanzienlijk naar 28%.

VMBO-KB

- **Cito 0:** Ongeveer 20% van de leerlingen scoort onder niveau.
- **Cito 1:** Het aandeel onder niveau neemt toe naar 34%.
- **Leerjaar 2 (Cito 2):** Leerlingen zitten beter op hun plek; slechts 5% scoort onder niveau.

- **Boven niveau:** Bij Cito 0 en 1 scoren weinig leerlingen boven niveau (4% en 2%). Bij Cito 2 stijgt dit aandeel aanzienlijk naar 40%.

VMBO (G)T

- **Onder niveau:** Scoren de leerlingen minimaal (Cito 0: 15%, Cito 1: 6%, Cito 2: 3%).
- **Boven niveau:** Het aandeel leerlingen dat boven niveau scoort neemt toe van 13% bij Cito 0, naar 21% bij Cito 1, en 35% bij Cito 2.

Analyse Cito 2 – Per klas en vak

Algemeen

- Klas 2B1 scoort over de hele linie hoger dan 2B2.
- Klas 2M1 scoort over de hele linie lager dan de andere twee mavo-klassen.

Nederlands

- **Basisleerlingen:** Gemiddeld op niveau voor zowel leesvaardigheid als woordenschat.
- **Kaderleerlingen:** Gemiddeld op niveau voor leesvaardigheid en woordenschat. Opvallend: 2K2 en 2K3 scoren op BB-niveau, terwijl 2K1 op KB-niveau scoort.
- **Mavoleerlingen:** Gemiddeld op niveau voor leesvaardigheid en woordenschat, met uitzondering van 2M1, dat op KB-niveau scoort.

Engels

- **Basisleerlingen:** Gemiddeld op niveau voor leesvaardigheid en woordenschat.
- **Kaderleerlingen:** Gemiddeld op niveau voor leesvaardigheid. Klas 2K1 scoort laag (KB), 2K2 hoog (KB) en 2K3 op GT-niveau. Voor woordenschat scoort de groep gemiddeld hoog (GT), waarbij twee klassen op GT-niveau scoren en één klas op KB-niveau.
- **Mavoleerlingen:** Gemiddeld op niveau voor leesvaardigheid, met uitzondering van 2M3 dat op havo-niveau scoort. Voor woordenschat scoort de groep gemiddeld op havo-niveau, met uitzondering van 2M1 dat op KB-niveau scoort.